

Das Latweeschu lauschu draugs.

1832. 18. Nowbr.

47ta lappa.

Jannas sinnaß.

No Pehterburgess. Stâ November, Keisera brahla ta augsti zeeniga leelwirsta Mikkaila Pawlowitscha wahrda deenä, Keisera jaun-peedsimmis dehlinsch Mikkails Nikolajewitsch tiffe kristihts. — To paschu deenu ta augsti zeeniga leelwirstene Helena Pawlowna no Massawas nahze atpakkal.

No Rihges. (15. Nowbr.) Daugawa irr aisfallusi. Bakkar riht' laudis jau fahjahm nahze pah'r leddu un schodeen jau brauz ar ratteem.

Ka tee semneeki Akmina-leijâ pee Strahsbürges pilssehtas taggad gohdigi un brangi dsihwo.

Sprantschu-semme, ne taht uo Wahzsemmes-rohbesehem, pee Strahsbürges-pilssehtas, weena weeta irr, ko Augstsemmi nosauz, tapeh; ka wissa ta semme zaur zaurim irr weens pars akminu-kalus; prett seemeta- un wakkara-puffi, fur ta semme nolaischahs us leiju, irr ta Akminu-leija. Winnas kalna puffes, kas weetahm ar zeeteem akminu-gabbaleem, ko Granit-akminus nosauz, itt kâ apkaisitas irr, pamasihtim lihds 3000 pehdahm augstumâ pazellahs. Kad eekschâ nahk Akminu-leijâ, tad gluschi zittada semme rahdahs, kas ne fawas buhschanas deht, bet sawu eedsihwotaju deht, kas to semmi par tahdu irr istaisijusch, irr peeminnama. Spohdras, smuffas ehkas no akmineem; zelsch, gan ne skunstigi, bet labbi ustaisihts, kas no Akminu-leijas us leelzettu iswedd; kreetni bruggetas eelas no weenas weetas us ohtru; muhri, kas to augligu semmi walda, ka negahschahs us leiju; skaidras uppites, ko zilweki tâ irr laidusch, ka us Breusches-uppi tekkoh, semmei ne par skahdi, bet par labbu irr; kohku-stahdijumi un augligi tihrumi starp brangahm plawahm, — wissas schahs leetas scho semmi isgresno kâ jauku dahrsu widdû starp akminu-kalneem. Kad sweschais pirmu reisi Akminu-leijâ nahk, un ar winnas eedsihwotajeem, woi mahjâs, woi laukâ

föhpâ teef, tad tam irr japreezajahs par wiinnu mihligeem un drohscheem gihmeem, un par wiinnu labprachtibu un gohdigu buhschanu, kas ne irr tikfai kahda eemahzita leeta, fo drihs warr manniht, bet kas no firds nahf. Un kad ar scheem mihligeem semneefkeem par kaut kahdu leetu wairaf sahlf runnaht, tad ar preeku nomanna, ka wiinneem naw tahda nejauka walloda, fâ zitteem eedfihwotajeem tanni semmê, kam walloda irr fajauka no puffwahziffas un puffspranziffas wallodas, tapeh; ka tee paschôs rohbeschôs stary Wahzsemmes un Sprantschu-semmes dsihwo; wiinni itt labbi un skaidri Sprantschu-wallodu, woi mihligu wahziffu wallodu runna. Bet wehl wairaf peeminnams irr tas, fo wiinni runna, un no ka warr manniht, ka wiinni irr prachtigi zilweki un eefsch daschahm derri-gahm leetahm un sinnafechanahm labbi mahziti, fo daschdeen pee augsti mahziteem un ar leelahm maffafchanahm audsinateem pilsfehneefkeem ween atrohð. Wiffu to jaw fwefehais, zaurbraufdams ween zaur scho semmi, bes kahdas dsittakas ismefleschanas warr manniht; bet ja kam luste un preeks irr, scho semmi wairaf ismefleht, un ja wiinsch ilgaku laiku stary teem Akminu-leijeneefkeem dsihwo, tad tas tai redsamâ paradihse, fo darbigi zilweki ar sawahm paschahm rohlahm schait tuffschâ kalnu-semmê irr ustaisijufchi, drihs zittu neredsamu paradihsi wiinnu firdis atrohð, fo ne zilweki, bet Deewa rohka ween spehj stahdiht un ustaisiht. Zê wiffur firfniga braktu-mihlestiba rahdahs, ar fo zits zittu mihto un us fo ween ta mihlestiba us Deewu zilweku firdis warr spehjinahht; mihlestibas faite faturr wiffus föhpâ fâ ta pascha tehwa behrnus; zits preezajahs ar zittu; zits rauda ar zittu. Namma-tehwi un mahtes neween sawus paschus behrnus, bet wehl tikpatt leelu pulku nabbagu un atstahntu bahriinu glabba un teem irr par tehweem un mahtehm; paschas jumprawas, eeschehlodamees par nabbageem un atstahntem behrneem, no sawas paschas masas pekwas istabas ihre preeksch femim un teem nabbageem behrneem, kam feewischfus darbus mahza strahdahht un fo us wiffu labbu audfina. Ne wiffas weetâs tahdu fwehtu preeku atrohð un wiffu to, kas Deewa walstibai irr par isplattifchanu wirs semmes, fâ pee Akminu-leijeneefkeem, kas no wiffas firds un ar wiffu spehku pee tahdahm leetahm peepalihds; jaw preeksch kahdeem gaddeem desmiteem bihbeles-draudfiba schê irr uszelta un zitti irr fadewufchees föhpâ, tahm paganu-atgreeschanas-draudsehm palihdseht, kas kristigus mahzitajus us paganeem fuhca, teem Deewa wahrdus pasluddinahht. No wiffahm schahm leetahm warr redseht, ka itt kristigi zilweki schait weetâ dsihwo.

Par to Akminu-leijeneefkeem, kas pee tahda kristiga prahta turrahs, eefsch pasauligahm leetahm arridsan Deewa fwehtiba netruhst; tur ne irr nekur kahds nabbags, ifkatram irr sawa istifschana, fo pats pelna; wiffi irr weffelî un preezigi; wiffas leetas tã, fâ waijaga buht; ammati un prezzefschana wiffu leiju ap-laimo un Strahsburges-pilsfehneefkeem wiinnas tihruma- un dahrsa-auglus lohti mihto.

Bet kas gan dohmatu, ka ta effoht tapatti Akminu-leija un ka tee effoht to paschu wezzaku behrni, fo wehl preeksch kahdeem augumeem schê atradde? Eefahkumâ pagahjufcha gaddu-fimtene kahdi astondefmitis faimineefkeem grubtã

nabbadsibâ tur dsihwoja, gan drihs no mescha-ahboleem ween, fo paschi ehde un winnu zuhkas. 1709tâ gaddâ Alminu-leijeneeki gan sahke kartupetus stahdiht, bet tahdi kuhtri un neprachtigi bija pee winnu kohpschanas, ka pehz kahdeem defnit gaddeem kartupeki tik knappi isdewahs, ka gan drihs darbu un sehflu wairs ne makfaja. Un fo nu wehl par pascheem eedsihwotajeem tannî laikâ buhs fazzih? Tee bij nabbagi mescha-zilweki, brihscham ar kanjarahm ween apgehrbri un tahdu nejauku wallodu runnadami, ka paschi nahburgi to nepratte. Ar swe-scheem laudim un ar pascheem teem, kas winnu tuwumâ apfahrt dsihwoja, winneem nekahda fanahkschana nebij, un patti leiija tahda bija, ka feschus woi septinus mehneschus tee eedsihwotaji no leelzekeem pawissam bij noschirti. No tobrihd nekahds tilts nebij pahre to breefnigu Breusches-uppes-strauimi, nekahdas eelas nebij redsamas, nekahdi zitti zetti, kas taggadix no zeema us zeemu, no muischinas us muischinu aiswedd, tahs uppes, kas taggadix meerigi un swehtibu wairodamas zaur leiiju tekk, tobrihd bes kahrtas un sawâ wakkâ schurp un turp no kalneem semmê gahsahs, to druffu augligas semmes aisnesse prohjam us leiiju, un brihscham saspreedahs leelôs dublu-eserôs; fur taggadix salkas ptawas, tobrihd purwi bija; fur taggadix kohku-stahdijumi irr, un druwas ar linneem, ahbolitehm un labbibahm lihds pat pehdigeem kalnu galleem isplefchahs, tur tobrihd alminu-semme bija, fo zuhkas ikdeenas israfke sawu barribu mekledamas; fur taggad spohdras mahjas, tobrihd nabbagas un netihras buhdas bija.

Tee eedsihwotaji gan sauzahs par fristiteem zilwekeem un turrejahs pee Luttera tizzibas, bet daudsi no winneem bihbeles-grahmatu gan drihs wehl nebij redsejuschi un par paschahm pirmahm fristigas tizzibas-mahzibahm, kas wisseem jassin, dauds nesinnaja; wissur bija nemeers un neswehtiba pee Alminu-leijeneekeem.

Zuhs gribbeet sinnah, kahdâ wihse tas irr notizzis, ka schi semme zittfahrt zuhku ganniba buhdama ar kahdeem feschfunteem nabbageem mescha-zilwekeem, nu par tahdu jauku dahrsu irr palikkufi, fur kahdi tuhkstofchi laimigi, prachtigi un mahziti zilweki dsihwo un par fo wissi, kas scho semmi aprauga, woi garram brauzohrt ween, woi ihpaschi pehz skattischanas nahkdami, deesgan newarr isbrihno-tees un ispreezatees.— *E a d e w a b i h j a f c h a n a* derr pee wissahm leetahm un tai irr schahs slahcbuhdamas un tahs nahkofchas dsihwibas apsohlfichana. (1. Tim. 4, 8.)

R—dt.

• Kweefchu : graudini.

14. Ne smahde Deewa dahwanu!

PeHz wezzas pasazzinas saws engelîs irr listis, tohs usluhfoht, kas maist aplam semmê mett un semm kahjahm minn. Tohs tahdus winsch eeweddoht nabbadsibâ. Woi juhtri? — Zadehl turri Deewa dahwanu zeenâ gohdâ un peeminni to wahrdu: "ne maita to, jo swehtiba tur irr eekschâ." (Esaij. 65, 8.) Kas tâ darrihs, tam swehtibas netruhks un taisnu dsimumu neredsehs maist meklejam. (Dahw. ds. 37, 25.) — Un lai buhtu bijis, — labba! irr maistes truhkumu zeest lihds ar Lahzaru, ne ka pehz uhdens slahpeht lihds ar baggatu wihru. (Luhk. 16, 19—31.)

15. K a p e h z ?

Juhdi stahsta, ka Dahwids jaunâs deenâs brihniamees effoht waizajis: ka-
peh z jel Deews tohs nejaukus dsirneklus effoht raddijis? — Ur gaddeem winsch dab-
bujis atbildeschanu. Jo kad no Saula behgdams allâ bija pasfehpees un Sauls wiinnu
dsennadams pee tahs paschas allas nahze, tad dsirneklus samu tihflu bija mettis preek-
schâ, bet Sauls gabje garram dohmadams: kas wiinnu tur dohs! — Tad Dahwids
dauds wairak isbrihnijees par Deewa darbeem ne ka zittfahrt un flawejis Deewu par
wisseem wiinna raddijumeem! — — Im —

33schas mihklas usinna: Uffara.

34ta mihkla.

Pee kurra tilta, draugs, tu skatti,	Schis leelais tilts gan stipra leeta,
Râ kohki pee ta newaid klahst,	Lihds tiltineeze, scheitan miht;
Un kâ us to fimts leeli ratti	Bet kas nahk pehz tai paschâ weeta,
Warr fanahkt un dauds kauschu jahz?	Scho firmu seewu prohjam dsiht?
Winsch spihdigs irr un dsestrâ gaisâ	Kad jauna meita pee tew steidsahs,
Daschkahrt it zeets tew parahdahs,	Kas ne lauj wairs pahz tiltu braukt,
Bet falki man, kas wiinnu taifa	Tad firmas warra tuhbal beidsahs,
Bes trohkfna un mas deeninâs?	Un tew sahk jaukas leetas augt. B.

Sinna, zif naudas 15. November = mehn. deenâ 1832 eeksch Nihges maksaja
par daschahm prezzehm.

Par	Maksaja:	Subr. naudâ. Rb. K.	Par	Maksaja:	Subr. naudâ. Rb. K.
1	puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1 20	1	pohdu (20 mahrzineem) wasku =	5 —
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 —	—	tabaka = = = = =	— 60
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	1 75	—	fwesta = = = = =	2 —
—	ausu = = = = =	— 65	—	dselses = = = = =	— 65
—	firnu = = = = =	1 40	—	linnu, frohna = = = = =	2 —
—	rupju rudsu = miltu = = =	1 20	—	brakka = = = = =	1 75
—	bihdeletu rudsu = miltu = =	1 50	—	kannepu = = = = =	1 —
—	bihdeletu kweeschu = miltu =	2 30	—	schichtu appinu = = = = =	2 —
—	meeschu = putraimu = = =	1 50	—	neschichtu jeb prezzes appinu	1 80
—	eefala = = = = =	1 10	—	muzzu filku, eglu muzzâ = =	6 —
—	linnu = sehklas = = = = =	4 —	—	lasdu muzzâ = = = = =	6 25
—	kannepu = sehklas = = = = =	1 25	—	smalkas fahls = = = = =	4 —
1	wesumu seena, 30 pohduš smaggu	4 —	—	rupjas baltas fahls = = = = =	5 —
bartoteem wehrscheem, pa pohdu =	1 —	—	—	wahti brandwihna, puffdegga =	6 50
			—	diwedgga = = = = =	8 50

Weenu subraba rubli warreja dabhuht par 366½ kapeikeem warra naudas.

Brihw drikkelt. No juhrmallas = gubbernementu augstas waldischanas puffed:

Dr. C. E. Napiersky.